

Etusivu>Sinun oikeutesi>Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Swipe to change

englanti**Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)****Irlanti**

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakon kaltainen rangaistus, kerrotaan tietosivulla 5. Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy täältä.

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Irlannin poliisivoimilla (*An Garda Síochána*) on joukko toimivaltuuksia sellaisten henkilöiden pysäyttämiseen ja tutkimiseen, joiden ne uskovat tehneen tai olevan tekemässä rikoksen, josta seuraa pidätys.

Irlannin poliisin virkamies selvittää pidättämälleen henkilölle tämän oikeudet. Niihin kuuluu oikeus puhua asianajajan ja lääkärin kanssa sekä tarvittaessa käyttää tulkkia. Pidätettyinä oleviin lapsiin sovelletaan erityissäännöksiä, joiden mukaan sopivan aikuisen olisi oltava läsnä kuulusteluissa.

Vastaajaa voidaan tässä vaiheessa pyytää antamaan suostumus DNA-testeihin tarvittavaan näytteenottoon, antamaan sormenjäljet ja suostumus valokuvaamiseen ja/tai osallistumaan tunnistusriiviin.

Irlannin poliisiviranomainen voi tutkinnan aikana nostaa syytteen rikoksesta. Syytteesenpano voidaan tehdä syytekirjelmällä tai toimittamalla haaste saapua oikeuteen tietynä ajankohtana. Poliisiviranomainen lähettää asiakirjat, joissa on tutkintaa koskevia tietoja,

valtakunnansyyttäjälle (Director of Public Prosecutions), joka päättää, nostaako se asiassa syytteen Irlannin valtion puolesta.

Vastaaja voidaan vapauttaa välittömästi takuumaksua (*Station Bail*) vastaan. Hänen vaaditaan siinä tapauksessa saapuvan oikeuteen. Vaihtoehtoisesti hänen on anottava alemman oikeusasteen tuomioistuimelta (**District Courtilta**) että hänet vapautetaan myöhemmin takuita vastaan.

Vähäisistä rikoksista eli summaarisista rikoksista (*summary offences*) nostetaan syyte alemman oikeusasteen tuomioistuimessa. Vakavammat rikokset (*indictable offences*) käsitellään tuomarin ja valamiehistön kokoonpanossa.

Syytettyä pidetään koko rikosoikeudenkäynnin ajan syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on näytetty toteen.

Vastaajalla on oikeus oikeudelliseen neuvontaan. Jos vastaajalla ei ole varaa edustukseen, hän voi pyytää **oikeusapua**.

Jos vastaaja saa tuomion, hänen on ilman kohtuullista epäilyä todettu syyllistyneen rikokseen. Jos tuomio on annettu alemman oikeusasteen tuomioistuimessa, vastaaja voi hakea muutosta tuomioon tai rangaistukseen. Syytteestä vapauttaminen merkitsee asian käsittelyn päättymistä, eikä syytteestä vapautettua vastaan voida enää ryhtyä jatkotoimiin.

Jos valamiehistö antaa vastaajalle tuomion vakavasta rikoksesta, hänellä ei ole automaattisesti oikeutta muutoksenhaakuun. Hänen pitää pyytää oikeudellisilta avustajiltaan neuvoa, miten hänen olisi toimittava jatkossa.

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta**1 - Miten saan oikeudellista neuvontaa****2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana**

Pidätys

Kuulustelu ja poliisitutkinta

Kotietsinnät

Ensimmäinen oikeuskäsittely

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin tai syyllisyyden myöntämiseen esitutkinnassa

3 - Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana**4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä****5 - Liikenne rikkomukset**

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

1 – Miten saan oikeusapua

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeusapua. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan sekä millaista apua asianajaja voi antaa. Tällä yleisillä sivuilla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos vastaaja on pidätetty ja tarvitsee asianajajan, Irlannin poliisivoimat (Gardaí) antavat hänelle luettelon toimistoasianajajista (solicitors), jotka voivat viipymättä tulla tapaamaan vastaajaa ja antamaan neuvoja. Luettelossa olevat asianajajat ovat ympäri vuorokauden valmiina tulemaan poliisiasemalle (Garda Station).

Jos vastaaja ei ole pidätetty mutta tarvitsee oikeusapua rikosasianajajalta, hän voi pyytää [Irlannin asianajajayhdistykseltä \(Law Society of Ireland\)](#) rikosoikeudellisten puolustusasianajajien yhteystietoja. Asianajajayhdistys ei kuitenkaan voi suositella jotain tiettyä asianajotoimistoa.

Rikosasioihin erikoistuneen asianajajan löytää parhaiten suullisten suositusten perusteella, jos sattuu tuntemaan jonkun, joka on ollut vastaavassa tilanteessa. Asianajajan voi löytää myös internetistä. Monilla asianajotoimistoilla on nykyään verkkosivut, joilla kerrotaan, mihin toimintaan ne ovat erikoistuneet.

Asianajajan palkkion maksaminen

Irlannin oikeusapujärjestelmässä voidaan tietyin edellytyksin tarjota maksuttomia asianajajan palveluja henkilölle, jota epäillään tai syytetään rikoksesta. Jos vastaaja on pidätettynä poliisiasemalla ja häntä kuulustellaan rikoksesta eikä hän ole ollenkaan työelämässä tai on pienipalkkainen, hänellä on todennäköisesti oikeus maksuttomiin toimistoasianajajan palveluihin [Rikosoikeudellisen oikeusapu \(Criminal legal aid\)](#) (Garda Station Legal Advice Scheme) mukaisesti. Vastaajan on allekirjoitettava asianajajaa varten lomake, jossa hän vakuuttaa alittavansa 20 316,00 euron tulorajan tai saavansa sosiaaliavustusta. Muita asiakirjoja ei tarvita.

Rikoksesta syytettynä olevalla on oikeus tehdä oikeusapuhakemus sille tuomioistuimelle, jossa hänen asiansa käsitellään. Hänellä on mahdollisuus saada [oikeusaputodistus \(Certificate for Free Legal Aid\)](#). Hänen asianajajansa auttaa häntä oikeusavun hakemisessa tuomioistuimelta. Jos hänellä ei ole asianajajaa, tuomioistuin yleensä tarjoaa hänelle oikeusapua ja valitsee asianajajan. Vakavasta rikoksesta syytetyille henkilöille, jotka eivät ole työelämässä, myönnetään todennäköisesti oikeusapua. Työelämässä olevia syytettyjä voidaan vaatia täyttämään lomake ja ilmoittamaan siinä tulonsa ja menonsa.

Linkkejä

[Rikosoikeudellinen oikeusapu \(Criminal legal aid\)](#) <http://www.legalaid.ie/>

[Irlannin asianajajayhdistys \(Law Society of Ireland\)](#) <http://www.lawsociety.ie/>

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Mikä on rikostutkinnan tarkoitus?

Rikostutkinnan avulla pyritään vastaamaan kansalaisten tekemiin rikosilmoituksiin ja löytämään rikoksentehtyjä(t). Tutkinta voidaan aloittaa myös, jos poliisi (*Garda*) epäilee, että rikoslainsäädäntöä on rikottu. Valtaosassa tapauksista kansalaiset tekevät ilmoituksen, ja poliisi aloittaa rikoslainsäädännön mahdollista rikkomista koskevan tutkinnan. Jos lainsäädäntöä on rikottu, poliisi jatkaa tutkintaa.

Kuka vastaa rikostutkinnasta?

Lähes kaikissa tapauksissa oikeus rikostutkintaan on Irlannin poliisivoimilla ([Irlannin poliisin sivusto \(An Garda Síochána\)](#)). Poliisi voi saada hyviä tutkintatapoja koskevaa oikeudellista neuvontaa apulaisoikeuskanslerin virastolta (*Chief Prosecution Solicitors Office*) tai valtakunnansyyttäjältä (*Director of Public Prosecutions*). Nämä viranomaiset hoitavat syytteesenpanoa Irlannin valtion puolesta.

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet?

Rikostutkinnan ensimmäisessä vaiheessa kansalainen tekee rikosilmoituksen tai Irlannin poliisi havaitsee epäillyn rikoksen. Poliisi varmistaa, onko ilmoitetussa tapahtumassa kyse rikoksesta ja jos on, se aloittaa rikostutkinnan.

Tässä vaiheessa poliisi päättää, katsotaanko epäilty rikos "vakavaksi" vai ei. Ilmaisulla "vakava" tarkoitetaan kaikkia rikoksia, joista voidaan teoreettisesti antaa vähintään viiden vuoden vankeusrangaistus. Jos rikos kuuluu tähän ryhmään, poliisi voi tutkia sitä käyttämällä toimivaltaansa epäillyn pidättämiseen ja pitämiseen pidätettynä poliisiasemalla sekä epäillyn kuulustelemiseen pidätyksen aikana. Oikeuksia, jotka koskevat pidättämistä, pidätettynä pitämistä ja kuulustelua, käsitellään jäljempänä tällä tietosivulla.

Lievien rikosten tapauksessa poliisin valtuudet ovat rajalliset. Poliisilla on yleensä valtuudet tutkia väitettyä rikosta, mutta ei valtuuksia pidättää ja pitää epäiltyä pidätettynä pelkäästään kuulusteluja varten. Poliisilla on valtuudet pidättää epäilty vain epäillystä rikoksesta syytteesenpanoa varten. Jos epäiltyä ei pidätetä lievästä rikoksesta, hänet yleensä haastetaan oikeuteen, jotta voidaan aloittaa oikeudenkäyntimenettely.

Tutkinnan kolmannessa vaiheessa kerätään sellaisia tietoja, joita voidaan käyttää todisteina myöhemmin pidettävässä oikeudenkäynnissä. Tietoja voidaan kerätä monella eri tavalla, ja tietojen keräämistä koskevat poliisin oikeudet määräytyvät epäillyn rikoksen luonteen mukaan. Epäillyn pidättämistä ja kuulustelua koskevaan poliisin oikeuteen sisältyy myös rajoitetut toimivaltuudet kerätä epäillyltä rikosoikeudellisia ja muita mahdollisia todisteita. Näitä toimivaltuuksia käsitellään tällä tietosivulla.

Poliisi tekee joko itsenäisesti tai valtakunnansyyttäjän ([Director of Public Prosecutions](#)) opastuksella päätöksen syytteesenpanosta ja syytteen sisällöstä. Poliisi tekee usein päätöksen rikossyytteen nostamisesta vakavissa ja lievissä rikoksissa. Jos rikos on luonteeltaan epätavallinen ja ilmeisen vakava tai edellyttää valtakunnansyyttäjän apua syytteesenpanossa, poliisi pyytää yleensä valtakunnansyyttäjältä ohjeita.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Jäljempänä olevia linkkejä napsauttamalla saat lisätietoja oikeuksistasi tutkinnan eri vaiheissa.

[Oikeuteni pidätyksen aikana \(1\)](#)

[Kuulustelu ja poliisitutkinta \(2\)](#)

[Kotietsintä \(3\)](#)

[Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely \(4\)](#)

[Valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(5\)](#)

Oikeuteni pidätyksen aikana (1)

Jos rikos on "vakava", poliisilla on valtuudet [pidättää epäilty ja pitää häntä säilössä kuulusteluja varten](#). Tämä tarkoittaa, että epäilty viedään poliisin tutkintavankeuteen ja että epäillyn on jäätävä sinne pidätyksen päättymiseen saakka.

Tarvitseeko poliisi pidätysmääräyksen epäillyn pidättämiseen?

Ei tarvitse. Poliisi ei välttämättä tarvitse pidätysmääräystä epäillyn pidättämiseen, jos se epäilee epäillyn tehneen poliisin tutkinnan kohteena olevan rikoksen.

Missä minut voidaan pidättää?

Poliisi voi pidättää epäillyn tämän asunnossa tai julkisella paikalla. Poliisilla on oltava vain kohtuullinen epäily siitä, että epäilty on tehnyt rikoksen, jotta se voi pidättää epäillyn.

Onko minulle kerrottava syy pidätykseeni?

Kyllä on. Poliisin on kerrottava epäillylle syy pidätykseen.

Voiko poliisi turvautua voimankäyttöön pidätyksen yhteydessä?

Kyllä voi. Poliisi voi turvautua kohtuulliseen voimankäyttöön pidätettäessään epäiltyä.

Pidätettynä oleminen

Epäilty viedään poliisiasemalle kuulustelua tai syytteesenpanoa varten. Poliisiasemalla epäillyn lakisääteisten oikeuksien suojamisesta on vastuussa pidätetyistä vastaava poliisi. Se, miten kauan epäiltyä voidaan pitää pidätettynä poliisiasemalla, riippuu niistä lakisääteisistä valtuuksista, joiden nojalla poliisi pidättää epäillyn. Lisätietoja pidätetyn oikeuksista on [☞ The Irish Council for Civil Liberties -järjestön](#) (ICCL:n) verkkosivustolla.

Kuulustelu ja poliisitutkinta (2)

Tiedotetaan minulle oikeuksistani?

Kyllä tiedotetaan. Kun epäilty on lakisääteisten valtuuksien nojalla pidätettynä, hänelle tiedotetaan, mitä oikeuksia hänellä on pidätettynä ollessaan. Nämä tiedot hän saa kirjallisina ja ne on käännettävä epäillyn äidinkielelle, jollei tämä ymmärrä englantia.

Voinko ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Kyllä. Jos epäilty ei ole Irlannin kansalainen, hänen maansa suurlähetystöön tai konsulaattiin voidaan ilmoittaa hänen pidätyksestään.

Olen toisesta maasta. Onko minun oltava Irlannissa tutkinnan aikana?

Ei välttämättä ole. Jos epäiltyä ei panna syytteesen pidätyksen päätyttyä, hän voi vapaasti poistua maasta. Jos Irlannin valtio aikoo panna epäillyn syytteesen myöhemmin, hän voi palata Irlantiin tätä tarkoitusta varten tai hän voi riitauttaa luovuttamisensa asuinvaltiossaan. Jos epäilty pannaan syytteesen pidätyksen päätyttyä, hänet määrätään saapumaan toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Sen jälkeen tuomari päättää, vapautetaan hänet takuuta vastaan.

Voinko keskustella asianajajan kanssa?

Kyllä. Epäillyllä on oikeus keskustella kahden kesken asianajajan kanssa. Jos epäillyllä ei ole tiedossa ketään asianajajaa, pidätetyistä vastaava poliisi auttaa epäiltyä valitsemaan asianajajan poliisiasemalla olevasta luettelosta. (Ks. myös [☞ tietosivu 2.](#))

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Jos epäilty haluaa keskustella asianajajan kanssa, häntä ei saa kuulustella, ennen kuin hänen asianajajansa on paikalla. Kun asianajaja on tullut paikalle, epäillyn on saatava välittömästi tavata hänet.

Voiko asianajaja olla läsnä kuulusteluissa?

Ei voi. Epäillyllä on kuitenkin oikeus pyytää lisää oikeudellista neuvontaa kuulustelun aikana, jos esiin tulee epävarmuutta aiheuttavia seikkoja.

Mitä tapahtuu, jos en pysty maksamaan asianajajan palkkiota?

Jos epäilty on vähävarainen, hänellä voi olla oikeus maksuttomiin asianajajan palveluihin Irlannin maksutonta oikeusapua koskevan järjestelmän (*Irish Free Legal Aid system*) mukaisesti (ks. [☞ tietosivu 1](#)). On kuitenkin aina suositeltavaa pyytää oikeudellista neuvontaa ja epäillyn varallisuuteen liittyvät kysymykset voidaan käsitellä asianajajan kanssa prosessin myöhemmässä vaiheessa.

Kuinka kauan minua voidaan kuulustella pidätyksen aikana ja miten kuulustelu toteutetaan?

Kuulustelu voi kestää enintään neljä tuntia yhtämittaisesti ja se on toteutettava asianmukaisella tavalla. Se olisi tallennettava videotallenteeseen, jos se on käytännössä mahdollista. Epäillyllä on oikeus saada kopio tallenteesta, jos hänet pannaan syytteesen ja tuomioistuin määrää tallenteen luovuttamisesta vastaajan oikeudelliselle avustajalle. Kuulustelussa saa olla samanaikaisesti enintään kaksi poliisia.

Onko minun pakko vastata kysymyksiin?

Ei ole. Epäillyllä on [☞ vaitiolo-oikeus](#) kuulustelussa, mutta hänen olisi syytä ottaa huomioon, että vaitioloa voidaan tietyin edellytyksin käyttää todisteena häntä vastaan myöhemmin pidettävässä oikeudenkäynnissä. Jos epäilty kieltäytyy vastaamasta tiettyihin kysymyksiin, kieltäytymistä voidaan yhdessä muiden todisteiden kanssa käyttää epäiltyä vastaan hänen syyllisyytensä toteamiseksi.

Jos minulta pyydetään tietoja, pitääkö minun antaa niitä?

Epäillyn on annettava henkilötietonsa, jotta poliisi voi selvittää hänen henkilöllisyytensä. Epäillyn pitäisi pyytää oikeudellista neuvontaa, ennen kuin hän päättää antaa muita tietoja. Jos epäilty on pidätettynä kuulusteluja varten, häntä epäillään vakavasta rikoksesta ja kaikkia hänen antamia tietoja voidaan käyttää tulevissa oikeudenkäynneissä todisteina häntä vastaan.

Mitä tapahtuu, jos sanon jotain, mikä on haitaksi omalle asialleni?

Epäillyllä on oikeus olla todistamatta itseään vastaan. Jos epäillyn vastaukset ovat haitaksi hänen omalle asialleen, hänen oikeudelliset avustajansa kertovat hänelle mahdollisista seurauksista. Yleensä seurauksena on epäillyn kertomien asioiden käyttäminen todisteina häntä vastaan.

Pitääkö minun antaa sormenjäljet ja sallia itseni valokuvaaminen?

Kyllä pitää. Epäilty voidaan pakottaa antamaan sormenjäljet ja pakottaa valokuvaan, jos hänet on pidätetty lakisääteisten valtuuksien mukaisesti. Sormenjälkien ottamisen tai valokuvaamisen estäminen on rikos.

Voiko poliisi säilyttää sormenjälkiäni ikuisesti?

Kyllä voi. Epäilty tai hänen oikeudellinen neuvonantajansa voi kuitenkin kirjallisesti pyytää poliisia hävittämään aineiston, jos syytettä ei nosteta tai jos epäilty on vapautettu oikeudenkäynnissä.

Pitääkö minun antaa DNA-näytteitä tai muita ruumiinnesteiden näytteitä?

Jos epäilty on pidätetty lakisääteisten valtuuksien nojalla, poliisi tarvitsee ylempään virkamiehen luvan intiimien näytteiden ottamiseen. Näitä näytteitä ovat esimerkiksi DNA-, sylki- ja kynsinäytteet sekä kynnentalainen materiaali ja suusta otettava vanupuikkonäyte. Poliisi ei saa ilman lupaa ottaa jalanjälkiä, näytteitä genitaalialueelta eikä ruumiinainoista, paitsi vastaajan suostumuksella.

Voidaanko kotonani, yrityksessäni, autossani tai muissa minulle kuuluvissa tiloissa toimittaa kotietsintä?

Kyllä voidaan. [☞ Irlannin perustuslain \(Irish Constitution\)](#) ja [☞ Euroopan ihmisoikeussopimuksen](#) mukaan epäillyn fyysistä koskemattomuutta ja yksityisyyttä on kunnioitettava. Nämä oikeudet ovat kuitenkin rajoitettuja. Poliisi voi tehdä epäillyn kotona kotietsinnän epäillyn suostumuksella tai ilman hänen suostumustaan, jos poliisilla on etsintälupa tai jos poliisi menee epäillyn asuntoon löytääkseen tai pidättääkseen epäillyn. Lisätietoja kotietsinnästä on kohdassa [Kotietsintä \(3\)](#).

Voinko valittaa, jos oikeuksiani on rikottu?

Epäillyn on kerrottava oikeudellisille avustajilleen oikeuksiansa mahdollisesta rikkomisesta. Avustajat neuvovat, miten epäilty voi riitauttaa kyseiset rikkomiset.

Mikä taho vastaa pidätyksistä?

Pidätyksistä vastaa erityinen poliisiviranomainen (Member in charge), joka huolehtii epäillyn hyvinvoinnista ja hänen oikeuksiansa suojelusta. Tämän viranomaisen on oltava aina läsnä poliisiasemalla Epäillyn on käännyttävä pidätyksestä vastaavan viranomaisen puoleen pidätyksen aikana mahdollisesti ilmenevien ongelmien selvittämiseksi.

Voinko puhua lähiomaisteni kanssa?

Epäillyllä on oikeus välittää lähiomaiselleen tieto pidätyksestään. Hän ei välttämättä kuitenkaan saa puhua läheistensä kanssa.

Mitä tapahtuu, jos sairastun? Onko minulla oikeus lepoon ja virkistytymiseen?

Epäillyllä on oikeus saada tarvittaessa sairaanhoitoa. Hänellä on myös oikeus asianmukaisiin lepoaikoihin sekä virkistytymiseen pidätyksen aikana.

Tehdäänkö tutkintavankeudesta merkintä rekisteriin?

Aika, jonka epäilty on viettänyt poliisin tutkintavankeudessa, merkitään rekisteriin. Epäillyllä tai hänen oikeudellisella avustajallaan on oikeus saada kopio merkinnöistä.

Mitä tapahtuu, jos en puhu tai ymmärrä englantia?

Epäillyllä on oikeus käyttää tulkkia. Epäillyn tai hänen oikeudellisen avustajansa pitäisi vaatia, että poliisikuulusteluja tulkaamassa ei ole sama tulkki, jota käytetään epäillyn ja asianajajan välisissä yksityisissä neuvotteluissa. Tulkin tulisi olla käytettävissä kaikissa epäillyn ja asianajajan tai poliisin välisissä keskusteluissa.

Kuinka kauan minua voidaan pitää pidätettynä?

Pidätysajan pituus riippuu valtuuksista, joiden nojalla epäilty on pidätetty. Irlannin lainsäädännön mukaan pidätys voi kestää enintään seitsemän päivää.

Kotietsintä (3)

Onko minulle kerrottava syy kotietsintään?

Epäilty voi kysyä ja hänen olisi saatava tietää, miksi kotietsintä tehdään ja millä valtuuksilla. Jos epäillyn asunnossa tehdään kotietsintä, epäillyllä on oikeus saada kopio etsintäluvasta jälkikäteen.

Miten poliisi voi tehdä kotietsinnän?

Poliisin on kotietsintää tehdessään otettava huomioon epäillyn oikeus olla joutumatta kärsimään halventavasta kohtelusta.

Voiko poliisi ottaa omaisuuttani mukaansa?

Kyllä voi. Poliisi voi takavarikoida esineet, joiden se perustellusti olettaa soveltuvan todisteiksi. Poliisi voi myös ottaa mukaansa tavaroita, joita ei ole eritelty etsintäluvassa mutta jotka voivat olla todisteita jostakin muusta rikoksesta.

Voinko jäädä asuntooni poliisin suorittaman kotietsinnän ajaksi?

Kyllä. Epäilty ei saa millään tavalla estää laillista kotietsintää mutta saa tarkkailla sitä.

Voidaan minulle tehdä henkilöntarkastus?

Kyllä voidaan. Jos poliisi voi perustellusti epäillä, että epäilty on tehnyt rikoksen, sillä on valtuudet tehdä henkilöntarkastus ilman epäillyn lupaa.

Onko ennen henkilöntarkastusta tehtävä pidätys?

Ei ole. Tarkastus voidaan tehdä ennen pidätystä

Onko minulle kerrottava henkilöntarkastuksen syy?

Kyllä on. Poliisin pitäisi kertoa henkilöntarkastuksen syy ja se, minkä valtuuksien nojalla se tekee tarkastuksen.

Voidaan minulle tehdä ruumiintarkastus?

Kyllä voidaan. Ruumiintarkastus tehdään vain tarvittaessa. Se olisi tehtävä poliisiaseman yleisöltä suljetulla alueella aiheuttamatta vaivaa epäillylle. Ruumiintarkastuksen tekijänä olisi mahdollisuuksien mukaan oltava lääkäri.

Tekeekö ruumiintarkastuksen kanssani samaa sukupuolta oleva henkilö?

Jos tarkastuksessa mennään epäillyn yllä olevien vaatteiden tutkintaa pidemmälle, sen tekee epäillyn kanssa samaa sukupuolta oleva henkilö.

Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely (4)

Voidaanko minut pitää pidätettynä tai vapauttaa?

Vastaaja voidaan pitää pidätettynä, jos hänet tuodaan poliisin tutkintavankeudesta tuomioistuimeen ja häneltä evätään vapauttaminen takuista vastaan.

Voinko tehdä hakemuksen takuista vastaan vapauttamisesta?

Vastaaja voi yleensä [tehdä hakemuksen vapauttamisesta takuista vastaan](#) kun hänen asiaansa käsitellään ensimmäisen kerran [alemman oikeusasteen tuomioistuimessa \(District Court\)](#). Joissakin tapauksissa (esimerkiksi murhasyytteen yhteydessä) vastaajan on tehtävä hakemus ylemmän oikeusasteen tuomioistuimelle (*High Court*) ja hänen on sen vuoksi oltava pidätettynä jonkin aikaa ennen hakemuksen tekoa.

Vastaajalla on oikeus oikeudelliseen edustukseen, joka maksetaan vastaajan tuloista riippuen maksutonta oikeusapua koskevan järjestelmän mukaisesti.

Voidaanko minulle ilmoittaa, miksi poliisi vastustaa takuista vapauttamista?

Kyllä voidaan. Vastaajalle on kerrottava etukäteen, mistä syystä poliisi vastustaa hänen vapauttamistaan takuista vastaan. Vastaajalla on oikeus tulla vapautetuksi takuista vastaan, mutta se ei ole ehdoton. Vapauttaminen voidaan evätä, jos tuomioistuin katsoo, että vastaaja ei vapaaksi päästyään saavu oikeudenkäyntiin, häiritsee todistajia tai tekee lisää vakavia rikoksia vapautettuna ollessaan.

Voidaanko minut vapauttaa takuista vastaan tietyin ehdoin?

Kyllä voidaan. Vastaaja voidaan vapauttaa takuista vastaan tietyin ehdoin. Ehtoja voivat olla esimerkiksi passin luovuttaminen, oleskelu Irlannissa ennen oikeudenkäyntiä ja ilmoittautuminen poliisiasemalle säännöllisin väliajoin, jotta näiden ehtojen noudattaminen voidaan varmistaa. Tuomioistuin voi myös vaatia vastaajalta jonkin tietyn rahasumman tai määrätä vastaajan perheenjäsenen tai ystävän Irlannissa olevan pankkitiliin jäädytettäväksi. Näin varmistetaan, että vastaaja noudattaa takuehtoja.

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin tai syyllisyyden myöntämiseen esitutkinnassa (5)

Voinko myöntää syyllisyyteni kaikkiin tai joihinkin syytekohtiin ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä. Oikeudenkäynti toteutetaan vain siinä tapauksessa, että vastaaja ei myönnä syyllisyyttään. Jos vastaaja myöntää syyllisyytensä, oikeudenkäynnin sijaan järjestetään tuomiokäsittely (*sentence hearing*).

Mitä sitten tapahtuu?

Jos vastaaja ei vaadi oikeudenkäyntiä, hän myöntää tehneensä yhden tai useamman niistä rikoksista, joista häntä syytetään. Syytteestä sopimisella ei Irlannissa ole lainsäädännöllistä perustaa, mutta valtakunnansyyttäjävirosto voi käytännössä ottaa huomioon syyllisyyden tunnustamisen osassa syytekohtista ja kumota muut syytekohtat. Jos vastaaja myöntää syyllisyytensä, hänelle annetaan myöhemmin tuomio ja häntä saatetaan pitää pidätettynä ennen tuomiokäsittelyä.

Mitä tuomiokäsittelyssä tapahtuu?

Jos kyseessä ei ole pakollinen rangaistus, kuten elinkautistuomio murhasta, vastaajalla on oikeus tuomiokäsittelyyn ja siihen, että hänen oikeudellinen neuvonantajansa kertoo tuomioistuimelle vastaajan osuudesta rikokseen ja vastaajan tilanteesta.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä voivat. Valtakunnansyyttäjä voi lisätä uusia syytekohtia ennen oikeudenkäyntipäivää ja sen aikana. Se voi myös kumota syytekohtia ennen oikeudenkäyntipäivää. Valtakunnansyyttäjällä on oikeus toimittaa lisätodisteita ennen oikeudenkäyntipäivää ja sen aikana. Valtakunnansyyttäjän on sovellettava oikeudenmukaisia menettelyjä eikä se voi salata todisteita eikä hallussaan olevia aineistoja, jotka ovat oleellisia vastaajan ja hänen oikeudellisten neuvonantajien kannalta.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Jos vastaaja on pantu syytteeseen rikoksesta ja syyte on käsitelty oikeudenkäynnissä yhdessä jäsenvaltiossa, häntä ei voida syyttää samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa. Jos vastaaja kuitenkin on pantu toisessa jäsenvaltiossa syytteeseen ja syyte on myöhemmin kumottu, vastaajaa voidaan syyttää Irlannissa samasta rikoksesta.

Kerrotaanko minulle, mitä todisteita minua vastaan on?

Kyllä kerrotaan. Vastaajalle on annettava häntä vastaan esitetyistä todisteista koostuvat asiakirjat, joita nimitetään syyteaineistoksi (*book of evidence*). Vastaajalle on annettava myös ne aineistot, jotka on saatu tuloksena vastaajan väitetyn rikoksen tutkinnasta mutta joita syyttäjä ei aio käyttää.

Kerrotaanko minulle todistajista, jotka todistavat minua vastaan?

Kyllä kerrotaan. Vastaaja voi saada joitakin tietoja todistajista, jotka todistavat häntä vastaan. Vastaajalla on oikeus tietää, onko heillä rikosrekisteri. Vastaajalla on oikeus hankkia oikeudenkäynnin aikana tietoja todistajilta siten, että hänen asianajajansa ristikuulustelee todistajia, tai hänen oikeudellisten neuvonantajiensa yksityisen tutkinnan kautta.

Vastaajalla ei ole oikeutta saada tyhjentyvää luetteloa todistajan henkilötiedoista. Vastaajalla ei ole oikeutta häiritä todistajia tavalla, joka voidaan katsoa uhkaamiseksi, eikä häiritä oikeuden toteutumista. Tällainen toiminta voi johtaa takuuta vastaan tehdyn vapautuksen peruuttamiseen tai uusien erillisten syytteiden laatimiseen.

Milloin saan minua koskevan syyteaineiston?

Jos oikeudenkäynnissä on kyse vakavaa rikosta koskevasta syytteestä, syyteaineisto olisi annettava vastaajalle 42 päivän kuluttua syytteeseenpanosta. Tuomioistuimen harkintavallassa on pidentää määräaikaa, jonka kuluessa nämä asiakirjat on toimitettava vastaajalle.

Mitkä asiakirjat annetaan minulle?

Vastaajalle toimitetaan asiakirja-aineisto, joka muodosta vastaajaa koskevan oikeusasian perustan. Aineisto ei sisällä kaikkia oikeusasiaa koskevia asiakirjoja, ja ennen oikeudenkäyntiä ja sen aikana voidaan toimittaa lisää todisteita. Todisteet, joita Irlannin valtion on käytettävä tuomion perustana, on yleensä annettava suullisesti tuomioistuimessa valaehoitena todistajanlausuntana.

Miten saan minua koskevan syyteaineiston?

Poliisiviranomainen toimittaa vastaajalle tätä koskevan syyteaineiston ojentamalla sen hänelle oikeudenistunnossa. Lisätodisteet toimitetaan yleensä vastaajan oikeudelliselle neuvonantajalle tämän toimistoon tai tuomioistuimeen.

Hankitaanko minun rikosrekisteristäni tietoa?

Kyllä hankitaan. Poliisilla on oikeus pyytää tietoa vastaajan persoonallisuudesta tutkintataroituksiin. Niitä tarvitaan myös päätettäessä vastaajan soveltuvuudesta takuuta vastaan vapauttavaksi, jos syyte nostetaan. Jos vastaaja tuomitaan, tuomari voi (tuomarit voivat) määrätä asianmukaisen rangaistuksen vastaajan rikosrekisterin perusteella. Tietoja voidaan hankkia myös ulkomailla annettujen tuomioiden rekisteristä.

Voidaanko minua koskevien taustatietojen käyttöä rajoittaa?

Kyllä voidaan. Vastaajaan persoonallisuutta koskevia tietoja ei voida käyttää oikeudenkäynnin aikana paitsi silloin, kun vastaajan oikeudelliset neuvonantajat esittelevät vastaajan persoonallisuutta ristikuulustelussa tai tuomioistuimelle esittämässään huomautuksissa.

Linkkejä

 [Lisätietoja kotietsintää, pidätystä ja syytteeseenpanoa koskevista valtuuksista](#)

 [Lisätietoja poliisin tehtävistä](#) <http://www.garda.ie/>

 [Apulaisoikeuskanslerin virasto ja valtakunnansyyttäjän toimisto](#) <http://www.dppireland.ie/>

 [Lisätietoja lainsäädännöstä](#)

 <http://www.irishstatutebook.ie/> [Vuoden 1984 rikoslaki \(Criminal Justice Act\) \(pidätettyjen henkilöiden kohtelua poliisiasemilla koskeva vuoden 1987 asetus \(Treatment of Persons in Custody in Garda Stations\) Regulations 1987\)](#)

 [Kansalaisvapauksien neuvosto \(Irish Council of Civil Liberties\)](#) <http://www.iccl.ie/>

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

3 - Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Mitä tapahtuu, ennen kuin asiani käsitellään oikeudenkäynnissä?

Ennen kuin asia käsitellään oikeudenkäynnissä, tuomioistuin päättää vastaajan vapauttamisesta takuuta vastaan. Vastaajalla on yleensä oikeus tulla vapautetuksi takuuta vastaan. Vastaajalta voidaan evätä vapauttaminen takuuta vastaan, jos on todennäköistä, ettei hän saavu oikeudenkäyntiin tai jos hän on pyrkinyt tai aikoo pyrkiä uhkaamaan todistajaa taikka jos on todennäköistä, että hän tekee toisen vakavan rikoksen.

Jos vastaaja haluaa oikeudenkäynnissä vedota alibiin (eli siihen, että joku tietty henkilö voi todistaa vastaajan olleen hänen seurassaan rikoshetkellä), tuomioistuin pyytää vastaajaa nimeämään kyseisen henkilön [syyttäjänvirastolle \(Prosecution\)](#).

Vastaajalla on oikeus ennen oikeudenkäyntiä tietää, mistä häntä vastaan nostetussa syytteessä on kyse. Vastaajan tulee pyynnöstä saada tietoonsa häntä vastaan esitettävän todistelun sisältö.

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Vastaajalle annetaan sen tuomioistuimen yhteystiedot, jossa asia käsitellään. [Irlannin oikeusvirasto \(Courts Service of Ireland\)](#) on vastuussa kaikista tuomioistuinmista ja voi auttaa vastaajaa löytämään tuomioistuimen, jossa hänen asiansa käsitellään.

Lieviä rikoksia koskevat syytteet käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimissa (*District Courts*), joissa ratkaisukokoonpanoon kuuluu ainoastaan tuomari. Vakavammat rikokset käsitellään alemman oikeusasteen ylemmissä tuomioistuimissa (*Circuit Courts*) tai keskusrikostuomioistuimissa (*Central Criminal Courts*), joissa päätökset tekee valamiehistö.

Tuomioistuinten istunnot ovat julkisia lukuun ottamatta tapauksia, joissa syytetty on alaikäinen tai kyseessä on seksuaalirikos.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syytteet eivät yleensä voi muuttua oikeudenkäynnin aikana. Poikkeuksena ovat tietyt syytteet, joiden muuttaminen sallitaan lainsäädännössä. Esimerkiksi tieliikenteen vaarantamista koskeva syyte voi lieventyä varomatonta ajamista koskevaksi syytteeksi, jos tuomioistuin päättää, että vastaaja on ajanut varomattomasti mutta ei vaarantanut liikennettä.

Jos vastaaja myöntää syyllisyytensä kaikkiin syytekohtiin oikeudenkäynnin aikana, tuomioistuin päättää annettavasta rangaistuksesta. Päätöstä tehdessään tuomioistuin ottaa huomioon rikoksen vakavuuden ja vastaajan henkilökohtaisen tilanteen. Rikoksen tunnustamisen pitäisi johtaa tuomion lieventämiseen.

Vastaaja voi myös myöntää syyllisyytensä vain osaan syytekohtista ja kiistää sen muiden syytekohtien osalta. Tuomari tai valamiehistö tekee silloin päätöksen vastaajan kiistämistä syytekohtista. Vastaajalle annetaan silloin rangaistus niistä syytekohtista, joihin hän on myöntänyt syyllisyytensä, ja niistä syytekohtista, joihin hänet on todettu syylliseksi.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajan on yleensä oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Jos vastaaja ei saavu oikeudenkäyntiin, tuomioistuin voi antaa määräyksen vastaajan pidättämisestä ja tuomisesta oikeudenkäyntiin pidätettynä. Oikeudenkäynti voidaan joskus pitää myös ilman vastaajaa ja vastaaja voidaan tuomita poissa olevana.

Jos vastaaja ei pääse oikeudenkäyntiin tapaturman tai sairauden vuoksi, vastaajan on ilmoitettava tästä asianajajalleen ja esitettävä hänelle poissaolon syytä koskeva lääkärintodistus.

Vastaajalla on oikeus tulkkaukseen, jollei hän muuten ymmärrä, mitä oikeudenkäynnissä tapahtuu. Jos vastaaja on kuuro, hänellä on oikeus viittomakieliseen tulkkaukseen.

Vastaajalla on halutessaan oikeus puolustautua henkilökohtaisesti oikeudenkäynnissä. Jos vastaajalla ei ole varaa toimistoasianajajaan (*solicitor*), hänelle voidaan syytteen vakavuudesta riippuen nimittää toimistoasianajaja [rikosoikeudellisen oikeusapujärjestelmän \(Criminal Legal Aid Scheme\)](#) mukaisesti.

Vastaajalla on oikeus valita itselleen toimistoasianajaja. Jos vastaajan tiedossa ei ole toimistoasianajajaa, valinnan voi tehdä tuomioistuin. Jos vastaaja ei ole tyytyväinen asianajajaansa, hän voi vaihtaa asianajajaa.

Vastaaja voi mutta hänen ei tarvitse puhua oikeudenkäynnissä. Väärän todistuksen antaminen valan tai vakuutuksen nojalla on rikos.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaaja voi riitauttaa häntä vastaan esitetyn todistusaineiston, jos se on hankittu laittomasti. Esimerkiksi yleensä ei hyväksytä todistusaineistoa, jonka poliisi on hankkinut menemällä vastaajan asuntoon ilman etsintälupaa.

Vastaaja voi kiistää todistusaineiston myös esittämällä todistajille kysymyksiä, joilla hän voi osoittaa todistajien valehdelleen tai olevan väärässä. Vastaaja voi myös pyytää todistajia antamaan puolustuksen kannalta tärkeän lausunnon tai lausunnon, joka osoittaa syyttäjän todistajien valehtelevan tai olevan väärässä.

Vastaaja voi palkata yksityisetsivän hankkimaan todisteita puolustukseksien. Todisteet hyväksytään, jos ne on hankittu laillisesti.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Vastaajan aiempia tuomioita koskevia todisteita ei [yleensä](#) voida ottaa huomioon oikeudenkäynnissä.

Rangaistuksesta päättäessään tuomioistuin voi kuitenkin ottaa huomioon vastaajan aiemmat, myös ulkomailla annetut tuomiot.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Jos vastaaja todetaan syyttömäksi, oikeudenkäynti päättyy ja vastaaja vapautetaan.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi tai tunnustaa syyllisyytensä, tuomioistuin päättää hänelle annettavasta rangaistuksesta. Vastaaja voidaan tuomita sakkoon tai [vankeuteen](#). Tuomioistuin voi antaa tuomion ehdollisena, jollei vastaaja tee uusia rikoksia.

Tuomioistuin voi pyytää [kriminaalihuoltolaitosta \(Probation Services\)](#) laatimaan selvityksen vastaajasta ennen rangaistuksen antamista.

Kriminaalihuoltolaitos ilmoittaa tuomioistuimelle, onko vastaaja sopiva suorittamaan valvottua ehdonalaista, jotta tuomioistuin voi arvioida vastaajan rangaistavan käyttäytymisen aiheuttamia ongelmia.

Kriminaalihuoltolaitos ilmoittaa pyynnöstä tuomioistuimelle, pystyykö vastaaja suorittamaan yhteiskuntapalvelua. Tuomioistuin voi sen jälkeen määrätä vastaajan suorittamaan enintään 240 tuntia työtä ilman korvausta vankilatuomion sijaan.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhri toimii oikeudenkäynnissä syyttäjän todistajana. Hän antaa todistajanlausunnon syytteeseen liittyvistä tapahtumista.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi tai myöntää syyllisyytensä, tuomioistuin ottaa huomioon rikoksen vaikutuksen uhriin.

Linkkejä

[Irlannin lainsäädäntötietokanta](#)

[Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuskäytäntötietokanta](#)

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Kaikkiin tuomioihin ja rangaistuksiin voi hakea muutosta. [Muutoksenhakutapa](#) riippuu siitä, mikä tuomioistuin on käsitellyt asian. Alemman oikeusasteen tuomioistuimen (District Court) päätöksistä tehdyt valitukset käsittelee alemman oikeusasteen ylempi tuomioistuin (Circuit Court). Alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen tai [keskusrikostuomioistuimen \(Central Criminal Court\)](#) päätöksistä tehdyt valitukset käsitellään [rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimessa \(Court of Criminal Appeal\)](#).

Jos alemman oikeusasteen tuomioistuimen tekemään päätökseen halutaan hakea muutosta, syyttäjälle on 14 päivän kuluessa päätöksen antamisesta esitettävä tyytymättömyyden ilmoitus (*notice of appeal*). Kyseisen alueen tuomioistuimen kirjaajalle on myös jätettävä 14 vuorokauden kuluessa tyytymättömyyden ilmoitus ja valituskirjelmä (*declaration of service*). Jos alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen haetaan muutosta, on tutkintatuomarilta pyydettävä valituslupaa kolmen päivän kuluessa tuomion antamisesta. Sen jälkeen on toimitettava tyytymättömyyden ilmoitus rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimeen seitsemän päivän kuluessa, jos lupa on evätty, ja 14 päivän kuluessa, jos lupa on myönnetty. Yleensä näistä toimista huolehtii vastaajan asianajaja.

Vastaajalla, joka hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, on oikeus saada asia käsitellyksi kokonaan uudelleen. Vastaajalla on myös oikeus hakea muutosta samaansa rangaistukseen. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, hän voi hakea muutosta johonkin lakikysymykseen tai jos oikeudenkäynti ei hänen mielestään ollut asianmukainen. Vastaaja voi valittaa myös saamastaan rangaistuksesta.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, tuomiota ei panna täytäntöön ennen valituksen käsittelyä. Vastaajan on tällöin annettava takaus (*recognisance*), joka voi edellyttää tietyn rahasumman maksamista. Jos vastaaja on vankilassa hakiessaan muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, vastaajalla on oikeus päästä vapauteen sen jälkeen, kun hän on tehnyt valituksen ja antanut edellä mainitun takauksen. Jos vastaaja on vankilassa ja haluaa hakea muutosta tuomioonsa, vankilaviranomaiset antavat hänelle asianmukaiset lomakkeet.

Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, voi kestää useita kuukausia, ennen kuin valitus käsitellään. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, voi kestää vieläkin huomattavasti kauemmin, ennen kuin valitusta aletaan käsitellä.

Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, hänellä on oikeus esittää uusia todisteita ja oikeudellisia perusteita valituksensa tueksi. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, hän ei yleensä saa esittää uusia todisteita poikkeustapauksia lukuun ottamatta.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Vastaajalla, joka hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, on oikeus saada asia käsitellyksi kokonaan uudelleen. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, hän tai hänen asianajajansa voi ilmoittaa tuomioistuimelle, miksi hänen tuomionsa pitäisi hänen mielestään kumota tai miksi hän katsoo saamansa rangaistuksen periaatteessa vääräksi.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos muutoksenhaku hyväksytään, asian käsittely päättyy eikä vastaajalla ole enää asiaan liittyviä velvoitteita. Jos muutoksenhakua ei hyväksytä, muutoksenhakutuomioistuin vahvistaa vastaajan saaman tuomion. Jos muutoksenhakutuomioistuin katsoo alkuperäisen rangaistuksen olevan periaatteessa väärä, se voi koventaa tai lieventää sitä.

Kun valitus on käsitelty, vastaajalla ei ole oikeutta uuteen muutoksenhakuun. Rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin voi kuitenkin sallia vastaajan valittavan ylimpään muutoksenhakutuomioistuimeen (*Supreme Court*), jos kysessä on yleisesti poikkeuksellisen tärkeä oikeuskysymys.

Irlannissa ei ole annettu yleisiä säännöksiä muutoksenhaun hyväksymisen yhteydessä myönnettävistä korvauksista. Vastaaja voi saada rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimelle tekemänsä valituksen yhteydessä korvauksia, jos hän on saanut virheellisen tuomion. Korvaus on mahdollinen, kun rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin kumoo tuomion ja vahvistaa, että jokin vasta esiin tullut tosiseikka osoittaa tuomion virheellisyyden. Näin tapahtuu hyvin harvoin. Jos rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin vahvistaa tuomion olleen virheellinen, vastaaja voi hakea korvausta [oikeusministeriöltä](#).

Tuomio merkitään rikosrekisteriin, kun tuomioistuin on katsonut vastaajan syyllistyneen rikokseen.

Tuomio on lopullinen, kun vastaaja on todettu syylliseksi tai myöntänyt syyllisyytensä. Vastaajalla on silti oikeus hakea muutosta. Jos muutoksenhaku hyväksytään, tuomio poistetaan rikosrekisteristä.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Jos vastaaja on tuomittu rikoksesta, tuomioistuin ei voi palauttaa häntä kotimaahansa. Tuomioistuin voi kuitenkin suositella oikeusministeriölle hänen karkottamisestaan. Tuomioistuin voi myös antaa tuomion kokonaan tai osittain ehdollisena, jos hän lähtee maasta. Tämä ei tarkoita karkottamista, mutta jos vastaaja ei lähde maasta, hän saa vankeusrangaistuksen. Jos vastaaja on vankilassa, hän voi pyytää oikeusministeriöltä siirtoa johonkin muuhun jäsenvaltioon, jossa hän voi suorittaa loput rangaistuksesta.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Jos vastaaja tuomitaan, häntä ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta. Jos vastaaja on tuomittu jossain muussa jäsenvaltiossa, häntä ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta Irlannissa.

Syytettyä/tuomiota koskevat tiedot

Rikosrekisteriin merkitään tiedot kaikista henkilön saamista tuomioista. Jos kyseessä on aikuinen, tietoja säilytetään kansallisten poliisivoimien (*Garda*) pysyvissä rekisterissä. Kansallisilla poliisivoimilla voi olla myös muita henkilöä koskevia tietoja. Kansalaisilla on oikeus saada heitä koskevat virheelliset henkilötiedot korjatuiksi tai poistetuiksi. Kansalaiset voivat pyytää näitä tietoja [poliisin tutkintakeskuksesta \(Garda Central Vetting Unit\)](#). Jos poliisi ei anna tarkistaa näitä tietoja tai ei korjaa virheellisiä tietoja, kansalaisilla on oikeus valittaa [tietosuojavaltuutetulle \(Data Protection Commissioner\)](#).

Linkkejä

[Irlannin oikeusvirasto \(Courts Service\)](#)

[Kansalaisten tietokeskus \(Citizens Information Board\)](#)

[Tietosuojavaltuutettu](#)

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Vähäisistä rikkomuksista, kuten ylinopeus, matkapuhelimen (kännykän) käyttö ajon aikana tai laitton pysäköinti, on yleensä seuraamuksena kiinteämääräinen sakkorangaistus (*fixed penalty notice*). Sakko on maksettava tietyn määräjän kuluessa postin kautta. Asia käsitellään tuomioistuimessa vain, jos sakkoa ei makseta. Sakkomääräys joko annetaan rikkomukseen syyllistyneelle rikkomuksen yhteydessä tai lähetetään hänelle postissa.

Joissakin rikkomuksissa, joista rangaistuksena on kiinteämääräinen sakko, määrätään myös ajokorttiin merkittäviä rangaistuspisteitä (*penalty points*). Ajoneuvon kuljettajat, jotka ovat saaneet kolmen vuoden aikana yhteensä kaksitoista rangaistuspistettä, tuomitaan Irlannissa menettämään ajokorttinsa. Jos rikkomukseen syyllistynyt maksaa sakon, hän saa vähemmän pisteitä kuin silloin, jos asia käsitellään tuomioistuimessa, ja hän saa tuomion. Euroopan unionissa on työn alla hanke, joka tähtää jäsenvaltioiden kaikkien ajokorttimerkintöjen yhdenmukaistamiseen.

Liikenne rikkomuksia käsittelee yleensä poliisi (*Garda*). Ajoneuvon kuljettajilla on Irlannissa lakisääteinen velvollisuus pitää mukanaan ajokorttia, joka on pyynnöstä esitettävä poliisiviranomaiselle.

Irlannissa asuvia jonkin muun jäsenvaltion kansalaisia kohdellaan koko menettelyn ajan samalla tavalla kuin Irlannin kansalaisia.

Jos asia viedään tuomioistuimeen, tuomari käsittelee sen paikallisessa alemman oikeusasteen tuomioistuimessa (*District Court*) ilman valamiehistöä. Tulokseen tyytymätön voi valittaa päätöksestä, tuomiosta tai määrätystä seuraamuksesta, ylempään tuomioistuimeen (ks. [tietosivu 4](#)).

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Kaikki liikenne rikkomuksista annetut tuomiot kirjataan poliisin tietokantaan. Hyvin lieviä tapauksia, kuten ylinopeustuomioita, ei yleensä katsota rikostuomioiksi. Jos kyseessä on syyte vakavammasta rikkomuksesta, kuten tieliikenteen vaarantamisesta, ajamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena tai ajamisesta ilman vakuutusta, tuomio merkitään rikosrekisteriin. Näiden rikkomusten käsittelyyn sovelletaan [tietosivun 4](#) mukaista menettelyä. Tällaisesta rikkomuksesta syytetyn kannattaa kiireesti hakea lainopillista apua.

Miten käsitellään muita vähäisiä rikkomuksia?

Yleisimmät vähäiset rikkomukset ovat ylinopeus ja matkapuhelimen käyttö ajon aikana. Monista muista rikkomuksista, kuten ajamisesta linja-autokaistalla, voidaan määrätä seuraamukseksi kiinteämääräinen sakkorangaistus (fixed penalty notice) ilman rangaistuspisteitä. Sakon ja rangaistuspisteitä voi saada esimerkiksi silloin, kun ei ajaessaan ota asianmukaisesti huomioon muita tienkäyttäjiä, kuten varomattomasta ajamisesta.

Asia käsitellään tuomioistuimessa vain, jos rikkomukseen syyllistynyt ei maksa sakkoa. Kuten edellä mainitussa tapauksessa, asia käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimessa, jonka päätökseen voidaan aina hakea muutosta edellä esitetyllä tavalla

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.